

Tíðargreinin verður skrivað av skiftandi fólki, sum ikki dagliga eru knýtt at blaðnum. Evnini eru ymisk, men viðgera øll okkurt evni, sum er viðkomandi fyri tíðina júst nú.

Ólavur Ellefsen
Tøkni Sp/F

Nemmari er ikki altíð betur – nakrar hugsanir um føroyska KT-vinnu

Tað er gott at dáma, sprota og flyta pening.

Jú, tað er gott at duga at brúka teldur, teldar og fartelesfonir, men uppaftur betri er at duga at stýra kunningartøkni. At forrita. At menna nýggjar loysnir. At skapa nýggjar vinnuvegir. At gera samfelagið fimari, smidligari og betri.

KT-vinnan í Føroyum ger í dag eitt megnar arbeiði við sera avmarkaðum tilfeingi. Skipanir verða mentar. Teldur og net verða sett upp og viðlíkahildin. Hjálp verður veitt brúkarunum.

Seinastu fimti árin hevur økt nýtsla av kunningartøkni gjørt tað møguligt at skipa framleiðsluna, nýtsluna og handilin betri, og kunningartøknin hevur soleiðis økt um framleidnið og vælferðina.

Tó so. Seinasta kanningin hjá KT-felagnum vísti, at roknað í stórvum er einans 1% av arbeiðsstyrkini í Føroyum KT-fólk. Í grannalondunum er talið umleið 5%.

Annan vegin kann sigast, at føroyska KT-vinnan er ótrúliga effektiv, men hinvegin gevur lága talið av KT-fólki okkum eisini eina ábending um, at føroyska samfelagið er minni talgilt, enn tað kundi verið. Ein lutfalsliga stórur partur av kunningartøkniligu virðisøkningini liggur uttanlands heldur enn í Føroyum, og vit menna og reka í alt ov lítlan mun loysnir, sum verða seldar uttanlands og brúktar í altjóða høpi.

Stórv, sum áttu at verið í Føroyum, liggja uttanlands. Førlakar at styrkja føroyska samfelagið somuleiðis.

Uttan fólk ber ikki til hjá KT-vinnuni at styrkja siðbundnu vinnurnar, at gera tað almenna effektivari og vera við til at menna heilt nýggjar vørur, tænaastur og vinnuvegir.

KT er – so ella so – í øllum nýggjum vørum og tænaastum, og skulu vit gera okkum vónir um framhaldandi at

vera í fremstu røð í eitt nú sjóvinnu og aling, er neyðugt at uppstiga evnini hjá okkum at gagnnýta kunningartøkni.

Lyklaorðið er førlæiki. Skulu vit leika, mugu vit vera før, og tað gerast vit bert við at vera við, har krøvini vera sett, har loysnirnar verða sniðgivar, har forritini verða forritað, eftirkannað og ment víðari.

Tú kanst ikki uppfinna nýggjar maskinur, um tú ongantíð sleppur fram at motorunum, og tú kanst ikki sniðgeva næsta mótaflaggið, um tú aldrin heldur stokkunum.

Ofta verður havt á orði, at vit eru so fáment og at vit skulu ikki uppfinna djúpar tallerkar av nýggjum. Sum um forritan snýr seg um

kollveltandi uppfinningar, sum verða gjørdar einaferð hvørji 5.000 ár.

Veruleikin er, at nýskapin trívist best í smáum eindum og kunningartøkni snýr seg um nógvar smáar betringar heldur enn stór einsamøll nýbrot.

Harafturat hevur gongdin innan telduheimin seinastu tíggju-fimtan árin gjørt tað uppaftur lættari hjá smáum eindum sum teimum føroysku at eydnast.

Tað plagdi at vera so, at tey fægstu høvdu nøktandi netsamband, at kostnaðurin av ambætum var høgur og at øll forritan byrjaði frá botni og kravdi nógva orku.

Í dag ganga øll við hvør sínum teldli í lummanum, til ber at leiga

ambætum fyri næstan einki á netinum og við objekt-orientaðari menning kunnu forritarar skjótt og effektivt koma til brúkiligar loysnir, millum annað við at endurnýta bitar og heilar skipanir, sum onnur framman undan hava gjørt. Lyklaorðini millum KT-frøðingar er fimleiki og endurnýtsla.

Verðin sær øðrvísi út í dag enn fyri tíggju árum síðani, og tíðin er komin hjá føroyingum og føroysku KT-vinnuni at gagnnýta hetta. Lutfalsliga litla støddin á Føroyum er í veruleikanum ein fyrimunur. Vit eru fim, flytfør og margkunnug. Júst tað, sum tørvur er á.

Broytingar her og nú

Nøkur átøk eiga at vera gjørd beinan vegin.

Fyri tað fyrsta eiga vit at útbúgva fleiri KT-fólk í Føroyum. Bæði KT-verkfrøðingar og onnur, sum kunnu skapa. Kodarar, listafólk og leiðarar. Tað er av alstórum týðningi, at fólk útbúgva seg í samfelagnum og saman við fyrirkunum og stovnunum á staðnum, tí einans soleiðis fæst fult gagn av unga villskapinum. Vit skulu ikki forða fólk at fara uttanlands, men fyri hvønn, sum fer avstað, eiga vit at bjóða minst einum útlandingi

vælkommum higar at útbúgva seg og at brúka síni bestu ár her.

Fyri tað næsta, eiga vit at gera íløgur í nógvar smáar KT-verkætlanir, sum betra um almennar tænaastur og minka um kostnaðin av tí almenna. Tíðin er farin frá stórum altumfevnandi loysnum, sum aldrin verða lidnar, kosta meiri enn ætlað og ikki nøkta tørvin. Í dag er smátt gott. Í hesum sambandi verður úrslitið av verkætlanini »Talgilding Landsins« vónandi ein kunningartøkniligur bygnaður, sum er miðspjaddur heldur enn miðsavnaður. Eitt landslag við smærri samansjóðaðum loysnum, sum gagnnýta ymiskleikan bæði hjá stovnum og KT-fyrirkunum.

Fyri tað triðja, eiga vit at krevja, at allar KT-verkætlanir, sum verða goldnar av føroyska skattgjalddaranum, í hvøudsheitum skulu mennast og rekast í Føroyum. Útlendskar fyrirkunur kunnu eisini vera við, men tað eigur at vera gjøgnum starvsfólk í Føroyum, so førlæikarnir verða mentir her.

Eins og fiskurin skal upp á land í Føroyum, oljувirksemið um føroyskan keikant, er alneyðugt at menningin og raksturin av føroyskum KT-loysnum er í Føroyum.

Einans soleiðis tryggja vit okkum førlæikarnar til framtíðina.

Verðin sær øðrvísi út í dag enn fyri tíggju árum síðani, og tíðin er komin hjá føroyingum og føroysku KT-vinnuni at gagnnýta hetta. Lutfalsliga litla støddin á Føroyum er í veruleikanum ein fyrimunur. Vit eru fim, flytfør og margkunnug. Júst tað, sum tørvur er á